

A tömbök deklarálásakor Pascal és C/C++ nyelvekben minden esetben meg kell adni az indexelést (Pascal) vagy az elemszámot (C/C++). Ritkán dolgozunk az összes elemmel, ezért általában van egy változónk az aktuális elemszámra – általában n a jelölése.

A következő algoritmusokban a lesz a tömb és n lesz az aktuális elemszám.

Alapműveletek

1.) Tömb elemeinek a beolvasása

```
Beolvas n
Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|   Beolvas  $a[i]$ 
■
```

2.) Tömb elemeinek a kiírása az eredeti sorrendben: a tömb elemeit illik egymástól szóközzel elválasztani vagy adott számú pozícióra kell kiírni őket

```
Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|   Kiír  $a[i], ' '$ 
■
```

3.) Tömb elemeinek a kiírása fordított sorrendben:

```
Minden  $i \leftarrow n, 1, -1$  -re végezd el
|   Kiír  $a[i], ' '$ 
■
```

4.) Tömb elemi közül a legkisebb – minimumkeresés: feltételezzük, hogy a tömb első eleme a legkisebb. Megvizsgáljuk a többi elemet is, és ha az eddigi minimumnál kisebbet találunk, akkor kicseréljük.

```
min  $\leftarrow a[1]$ 
Minden  $i \leftarrow 2, n$ -re végezd el
|   Ha  $a[i] < \text{min}$  akkor
|   |           min  $\leftarrow a[i]$ 
|   ■
■
Kiír min
```

5.) Tömb elemi közül a legnagyobb – maximumkeresés: feltételezzük, hogy a tömb első eleme a legnagyobb. Megvizsgáljuk a többi elemet is, és ha az eddigi maximumnál nagyobbat találunk, akkor kicseréljük.

```
max  $\leftarrow a[1]$ 
Minden  $i \leftarrow 2, n$ -re végezd el
|   Ha  $a[i] > \text{max}$  akkor
|   |           max  $\leftarrow a[i]$ 
|   ■
■
Kiír max
```

6.) Tömb elemeinek az összege: számítsuk ki a tömb elemeinek az összegét.

```
s  $\leftarrow 0$ 
Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|   s  $\leftarrow s + a[i]$ 
|   ■
■
Kiír s
```

7.) *Kiválogatás:* írd ki a tömb elemei közül azokat, amelyek 5-re vagy nullára végződnek

```

Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|   Ha  $a[i]$  utolsó számjegye 5 vagy 0 akkor
|   |   Kiír  $a[i]$ 
|   ■
■

```

8.) *Darabszám:* számoljuk össze mennyi páros érték van a tömb elemei között

```

db  $\leftarrow 0$ 
Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|   Ha  $a[i]$  páros akkor
|   |   db  $\leftarrow db + 1$ 
|   ■
■
Kiír db

```

9.) *Lineáris keresés:* keressük meg, melyik pozíción fordul elő az x a tömbben, vagy írjunk ki egy „Nem szerepel a tömbben” üzenetet

```

Beolvas  $x$ 
p  $\leftarrow 0$ 
Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|   Ha  $a[i]=x$  akkor
|   |   p  $\leftarrow i$ 
|   ■
■
Ha p=0 akkor Kiír „Nem szerepel a tömbben”
|   különben Kiír p
■

```

10.) *Bináris keresés:* amennyiben a tömb elemei rendezve vannak (az algoritmusban úgy tekintjük, hogy a tömb elemei növekvő sorrendben vannak) akkor a keresést fel lehet gyorsítani – abban a részben keressünk tovább, ahol érdemes, ahol az értékek lennie kell

```

Beolvas  $x$ 
p  $\leftarrow 0$ 
bal  $\leftarrow 1$ 
jobb  $\leftarrow n$ 
Amíg bal  $\leq$  jobb és p=0 végezd el
| k  $\leftarrow [(bal+jobb)/2]$ 
| Ha  $a[k]=x$  akkor p  $\leftarrow k$ 
|   |   különben
|   |   Ha  $x < a[k]$  akkor jobb  $\leftarrow k-1$    {a baloldali részben kellene legyen}
|   |   |   különben bal  $\leftarrow k+1$        {a jobboldali részben kellene legyen}
|   |   ■
|   ■
■
Ha p=0 akkor Kiír „Nem szerepel a tömbben”
|   különben Kiír p
■

```

11.) *Ütközős keresés:* a keresett elemet elhelyezem az utolsó elem utáni pozícióba, így a keresésnél nem kell külön az elemszámra figyelni. Amennyiben itt a vége után találom meg, akkor a keresett érték nem szerepelt a tömbben.

```
Beolvas x
```

```
a[n+1] ← x
```

```
k ← 1
```

```
Amíg a[k] ≠ x végezd el
```

```
| k ← k+1
```

```
■
```

```
Ha k=n+1 akkor Kiír „Nem szerepel a tömbben”
```

```
|           különben Kiír k
```

```
■
```

Hasonló a módszer akkor, ha csak a különböző értékeket kell a tömbben tárolni. Ilyenkor az elemszámot akkor kell növelni, ha a számot az utolsó utáni pozícióban – az ütközőben – találtam meg.

Tömb elemeinek a rendezése

(a leírt algoritmusok növekvő sorrendbe rendezik az elemeket)

<http://www.sorting-algorithms.com/>; <http://www.cs.ubc.ca/~harrison/Java/sorting-demo.html>

1.) *Direkt csere, direkt összehasonlítás módszere – metoda selectiei directe (egyszerű felcseréléses rendezés)*

Összehasonlítunk minden lehetséges párt, ahol az elemek rossz sorrendben vannak, ott elvégezzük a cserét.

(növekvő sorrend = ha kisebb pozíción nagyobb érték van, akkor ki kell cserélni)

Ideális módszer abban az esetben, ha csak adott feltételnek megfelelő elemeket kell rendezni, a többieket a helyükön kell hagyni (pl: rendezd a páros elemeket növekvő sorrendbe, a páratlanok maradjanak a helyükön).

```

Minden i ← 1, n-1 -re végezd el
|
| Minden j ← i+1, n -re végezd el
| |
| | Ha a[i] > a[j] akkor
| | |
| | | a[i] ↔ a[j] {három értékadó utasítással elvégzem a cserét}
| |
|
|
|

```

2.) *Buborékos rendezés – metoda bulelor*

Az első elemtől kezdődően egymás melletti elemeket hasonlítunk össze, ahol az elemek rossz sorrendben vannak, ott elvégezzük a cserét. A végigjárást az első elemtől addig ismételjük, amíg a végigjárásnál egyetlen cserét sem kell elvégezni.

```

Ismételd
|
| csere ← hamis
|
| Minden i ← 1, n-1 -re végezd el
| |
| | Ha a[i] > a[i+1] akkor
| | |
| | | a[i] ↔ a[i+1]
| | | csere ← igaz
| |
|
|
|
Ameddig nincs csere

```

3.) *Buborékos rendezés javított változat: figyeljük melyik elem került már a helyére, az összehasonlításokkal csak eddig megyünk el.*

```

vege ← n
Ismételd
|
| csere ← hamis
|
| Minden i ← 1, vege-1 -re végezd el
| |
| | Ha a[i] > a[i+1] akkor
| | |
| | | a[i] ↔ a[i+1]
| | | csere ← igaz
| |
|
|
|
vege ← vege - 1
Ameddig nincs csere

```

4.) Számolásos rendezés – *sortare prin numărare*

Minden i -edik elemre megszámoljuk mennyi nála szigorúan kisebb érték van a tömbben, a rendezett tömbbe ennek megfelelően helyezük el az értékeket. Szükség van még két tömbre: K lesz az a tömb, ahol megszámoljuk, hogy az i -edik elemnél mennyi nála kisebb érték van és a b tömbbe már a helyükre másoljuk az elemeket

```

Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|  $K[i] \leftarrow 0$ 
■
Minden  $i \leftarrow 1, n-1$  -re végezd el
| Minden  $j \leftarrow i+1, n$  -re végezd el
| | Ha  $a[i] > a[j]$  akkor
| | |  $K[i] \leftarrow K[i]+1$  {találtam egy nála kisebb elemet}
| | | különben
| | |  $K[j] \leftarrow K[j]+1$ 
| | ■
| ■
■
Minden  $i \leftarrow 1, n$ -re végezd el
|  $b[k[i]+1] \leftarrow a[i]$ 
■

```

Más rendezési algoritmusok:

5.) *Minimumkiválasztásos rendezés*: megkeresem minden pozícióra a legkisebb elemet, a továbbiakban már csak a tőle jobbra levő elemekkel foglalkozom

```

Minden  $i \leftarrow 1, n-1$  -re végezd el
|  $min \leftarrow i$  {megjegyzem az  $i$ -edik legkisebb elem pozícióját }
| Minden  $j \leftarrow i+1, n$  -re végezd el
| | Ha  $a[j] < a[min]$  akkor
| | |  $min \leftarrow j$  {találtam egy nála kisebb elemet, de még nem cserélek}
| | ■
| ■
| Ha  $i \neq min$  akkor {a legkisebb érték mégsem az  $i$  pozícióban van}
| |  $a[i] \leftrightarrow a[min]$ 
| ■
■

```

6.) *Beszúrásos rendezés (sortare prin inserare)*: az új elemet egy már rendezett sorozatba a neki megfelelő pozícióba helyezem el {az egy elemből álló tömb rendezett}

```

Minden  $i \leftarrow 2, n$  -re végezd el
| Ha  $a[i] < a[i-1]$  akkor {az aktuális érték nincs a helyén}
| |  $ment \leftarrow a[i]$  {félreteszem az értéket}
| |  $j \leftarrow i$ 
| | Ismételd
| | |  $j \leftarrow j-1$ 
| | |  $a[j+1] \leftarrow a[j]$  {egy pozícióval feljebb léptetem az elemeket}
| | Ameddig  $j=1$  vagy  $a[j-1] \leq ment$ 
| |  $a[j] \leftarrow ment$ 
| ■
■

```

7.) *Összefésülés (Merge Sort)*: két rendezett tömböt összefuttatok egy harmadikba. A harmadik tömbbe összeválogatom az elemeket.

Az első tömb neve a és n eleme van, a második tömb neve b és m eleme van, az eredmény tömb a c lesz k darab elemmel.

```
i ← 1;    j ← 1;    k ← 0
Amíg i ≤ n és j ≤ m végezd el
|   Ha a[i] < b[j] akkor
|   |       k ← k+1
|   |       c[k] ← a[i] {az első tömbből másoljuk ki az elemet}
|   |       i ← i+1    {az első tömbben lépünk tovább}
|   |       különben
|   |       k ← k+1
|   |       c[k] ← b[j] {a második tömbből másoljuk ki az elemet}
|   |       j ← j+1    {a második tömbben lépünk tovább}
|   ────┬───┘
|       ──┘
└───┘
```

```
Ha i ≤ n akkor {az első tömbben maradtak még elemek, nincs mivel összehasonlítani}
|   Minden j ← i, n -re végezd el
|   |       k ← k+1
|   |       c[k] ← a[j]
|   ────┬───┘
|       ──┘
|   különben
|   Minden i ← j, m -re végezd el
|   |       k ← k+1
|   |       c[k] ← b[i]
|   ────┬───┘
|       ──┘
└───┘
```

Kétdimenziós tömbök (mátrixok) C++ nyelvben

1.) *Deklarálás*: n sorból, m oszlopból álló mátrix, a mátrix sorait és oszlopait 1-től indexelem, legtöbb 20 sora és 30 oszlopa lehet

```
int a[21][31];
int i, j, n, m;
```

2.) *Mátrix elemeinek a beolvasása*

```
cin>>n>>m;
for(i=1;i<=n;i++)
  for(j=1;j<=m;j++)
  {
    cout<<"a["<<i<<","<<j<<"] = ";
    cin>>a[i][j];
  }
```

3.) *Mátrix elemeinek a kiírása*:

```
for(i=1;i<=n;i++)
{
  for(j=1;j<=m;j++)
    cout<<a[i][j]<<" ";
  cout<<"\n";
}
```